

DZIENNIK URZĘDOWY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Katowice, dnia 05 czerwca 2023 r.

Poz. 4746

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NPII.4131.1.587.2023 WOJEWODY ŚLĄSKIEGO

z dnia 1 czerwca 2023 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr IV/21/2023 Rady Gminy Hażlach z dnia 2 maja 2023 r. w sprawie odstąpienia od zakazu spożywania napojów alkoholowych w miejscu publicznym, w całości, jako sprzecznej z art. 14 ust. 2b oraz art. 14 ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r. poz. 165 ze zm.), dalej jako „ustawa”.

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 2 maja 2023 r. Rada Gminy Hażlach podjęła uchwałę Nr IV/21/2023 w sprawie odstąpienia od zakazu spożywania napojów alkoholowych w miejscu publicznym.

Jako podstawę prawną do podjęcia przedmiotowej uchwały wskazano m.in. art. 14 ust. 2b ustawy.

Przedmiotowa uchwała wpłynęła do organu nadzoru w dniu 2 maja 2023 r.

W toku badania legalności przedmiotowej uchwały organ nadzoru uznał, iż jest ona niezgodna z prawem.

Przepisem § 1 uchwały Rada Gminy postanowiła: *Ustanowić odstępstwo od zakazu spożywania napojów alkoholowych na terenie wokół Szkoły Podstawowej im. Orła Białego w Zamarskach – działka nr 5/13 i 5/14 podczas Świąt Dziejiny połączonego z obchodami 800-lecia wsi Zamarski.*

Zgodnie z art. 14 ust. 2a ustawy zabrania się spożywania napojów alkoholowych w miejscu publicznym, z wyjątkiem miejsc przeznaczonych do ich spożycia na miejscu, w punktach sprzedaży tych napojów. Art. 14 ust. 2b ustawy stanowi natomiast, że rada gminy może wprowadzić, w drodze uchwały, w określonym miejscu publicznym na terenie gminy odstępstwo od zakazu spożywania napojów alkoholowych, jeżeli uzna, że nie będzie to miało negatywnego wpływu na odpowiednie kształtowanie polityki społecznej w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi, o której mowa w art. 2 ust. 1, i nie będzie zakłócało bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Z art. 14 ust. 2b ustawy wynika zatem, że rada gminy może wprowadzić odstępstwo od zakazu spożywania alkoholu w miejscach publicznych (przy zaistnieniu wskazanym w tym przepisie przesłanek), przy czym organ stanowiący gminy może jedynie określić miejsce publiczne, w jakim wspomniany zakaz nie obowiązuje. Odstępstwo od zakazu powinno być uprawnieniem przysługującym wszystkim osobom przebywającym na terenie objętym zakresem zastosowania uchwały, niezależnie od innych okoliczności. Odstępstwo to dotyczyć może wyłącznie spożywania alkoholu.

Należy także wskazać, że zgodnie z art. 14 ust. 5 ustawy sprzedaż, podawanie i spożywanie napojów zawierających więcej niż 4,5% alkoholu może się odbywać na imprezach na otwartym powietrzu oraz na stadionach i innych obiektach sportowych tylko za zezwoleniem i tylko w miejscach do tego wyznaczonych. Regulacja ta stanowi ustawowy wyjątek od zakazu sprzedaży, podawania i spożywania alkoholu w miejscach

publicznych, stanowiąc, że w przypadku imprez na otwartym powietrzu oraz na stadionach i innych obiektach sportowych sprzedaż alkoholu, jego podawanie i spożywanie jest dopuszczalne, jednakże tylko za zezwoleniem i tylko w miejscach do tego wyznaczonych. Powyższe prowadzi do wniosku, że kwestia spożywania alkoholu podczas imprez plenerowych (niezależnie od tego, kto jest ich organizatorem) została uregulowana na poziomie ustawowym, a co za tym idzie rada gminy nie posiada kompetencji do określania tych elementów w treści uchwały. Co więcej, zgodnie z art. 14 ust. 5 ustawy spożywanie napojów zawierających więcej niż 4,5% alkoholu na imprezach na otwartym powietrzu może się odbywać tylko za zezwoleniem i tylko w miejscach do tego wyznaczonych. Podjęcie przez organ stanowiący gminy uchwały mającej za przedmiot wprowadzenie odstępstwa od zakazu spożywania napojów alkoholowych w określonych miejscach publicznych w trakcie trwania imprez plenerowych *de facto* wyłącza ustawowy obowiązek uzyskania zezwolenia obejmującego również spożywanie alkoholu w trakcie takich imprez, co stanowi modyfikację regulacji ustawowej.

Ponadto odstępstwo to nie może dotyczyć tzw. miejsc szczególnie chronionych, o których mowa w art. 14 ust. 1 ustawy. Zatem Rada nie może wprowadzać odstępstwa od zakazu spożywania napojów alkoholowych na terenie Szkoły Podstawowej, ponieważ tereny szkół z mocy ustawy objęte są zakazem sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych, a ewentualne odstępstwa wprowadzane przez organy stanowiące gmin mogą dotyczyć wyłącznie *miejsc publicznych*, o których mowa w art. 14 ust. 2a ustawy. Zgodnie z definicją słownikową miejsce publiczne oznacza *pomieszczenie lub teren przeznaczony dla publiczności, dla ogółu* (por. Słownik języka polskiego PWN pod red. Prof. dr M. Szymczak, Państwowe Wydawnictwo Naukowe Warszawa 1979, t. III s. 157). Za takie miejsca nie można zaś uznać *terenu szkół oraz innych zakładów i placówek oświatowo-wychowawczych, opiekuńczych i domów studenckich*, wskazanych w przepisie art. 14 ust. 1 pkt 1 ustawy, nie są one bowiem miejscami ogólnodostępnymi dla nieograniczonej liczby osób.

Jednocześnie przepis art. 14 ust. 2b ustawy nie uprawnia rady do określenia okoliczności, w których dopuszczalne będzie spożycie alkoholu w miejscu publicznym i uzależnienia takiej możliwości od faktu zorganizowania wskazanej w uchwale imprezy bez względu na jej rodzaj. Rada zatem powinna wskazać konkretny czasookres w jakim nastąpi odstępstwo od zakazu sprzedaży. Określenie natomiast zawarte w przedmiotowej uchwale terminu jako: *podczas Świąt Dziedziny połączonego z obchodami 800-lecia wsi Zamarski* jest nieprecyzyjne i niedookreślone, skoro nie wskazano konkretnego okresu (dat kalendarzowych), na jaki wprowadza się odstępstwo od ustawowego zakazu spożywania alkoholu, a zatem jest sprzeczne z ww. przepisem ustawy.

W świetle powyższego należy uznać, że wprowadzenie przez Radę Gminy Hażlach odstępstw od zakazu spożywania napojów alkoholowych, we wskazanym miejscu podczas trwania *Świąt Dziedziny połączonego z obchodami 800-lecia wsi Zamorskich* stanowi naruszenie art. 14 ust. 2b ustawy oraz modyfikację art. 14 ust. 5 ustawy.

W ocenie organu nadzoru, powyżej opisane uchybienia w przedmiotowej uchwale należy zaliczyć do kategorii istotnych naruszeń prawa.

Powyżej opisane uchybienie w przedmiotowej uchwale należy zaliczyć do kategorii istotnych naruszeń prawa. Za istotne naruszenie prawa uznaje się uchybienie, prowadzące do skutków, które nie mogą być tolerowane w demokratycznym państwie prawnym. Istotne naruszenie prawa w uchwale to takie naruszenie, które powoduje, że akt pozostaje w wyraźnej sprzeczności z określonym przepisem prawnym, sprzeczność ta jest oczywista i bezpośrednia, i wynika wprost z porównania treści przepisu z ocenianą regulacją. Chodzi tu o wady kwalifikowane, z powodu których cały akt lub jego część nie powinien wejść w ogóle do obrotu prawnego. W takiej sytuacji konieczne jest stwierdzenie nieważności aktu, czyli jego wyeliminowanie z obrotu prawnego z mocą *ex tunc*, co powoduje, że dany akt, czy jego część nie wywołuje skutków prawnych od samego początku (zob. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 7 marca 2017 r., sygn. akt II SA/Wa 2197/16, wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Opolu z dnia 24 stycznia 2019 r., sygn. akt II SA/Ol 859/18, wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z dnia 9 stycznia 2019 r., sygn. akt II SA/Gd 693/18; publ. Centralna Baza Orzeczeń Sądów Administracyjnych).

Mając powyższe na uwadze, stwierdzenie nieważności uchwały Nr IV/21/2023 Rady Gminy Hażlach z dnia 2 maja 2023 r. w sprawie odstępstwa od zakazu spożywania napojów alkoholowych w miejscu publicznym – w całości, należy uznać za uzasadnione i konieczne.

Pouczenie

Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach, za pośrednictwem Wojewody Śląskiego, w terminie 30 dni licząc od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

z up. Wojewody Śląskiego
Zastępca Dyrektora Wydziału Nadzoru Prawnego

Iwona Andruszkiewicz